

"EDINOST"

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; " " " " 4.50
za četrt leta 1.50; " " " " 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročilnice se upravnštvo ne ostra.

EDINOST

Oglaš in oznanila se računajo po 8 nov. vrsticami v potitju; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo Piazza Caserma št. 2. Odpriete reklamacije o prosti poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

v edinost je moč.

Borba za slovenske šole v Trstu.

Te dni se predloži visokemu c. kr. namestništvu že IV. prošnja za osnovo slovenskih narodnih šol v Trstu. Ta zadnja prošnja nosi kacic 600 podpisov. Ne gledè na prejšnje prošnje, priča že to poslednje število naših mestnih očetov dovolj jasno, kako opravičena ja zahteva slovenskega življa tržaškega po slovenskih šolah. Drugi dokaz o potrebi takih šol je število otrok, običajno jih zavode družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu. Ogromna večina teh otrok je iz jednega samega okraja mesta tržaškega in je število te dece blizu 400. Tretji dokaz za opravičenost naših zahtev je tudi — kakor se je sicer vršilo krivično in jednostranski — poslednje ljudsko štetje. To bi bilo dokazov dovolj, menimo, tembolj, če pomislimo, da je povsem ničev izgovor protivnikov — da naj namreč meščani pošiljajo svoje otroke v okoličanske šole, češ, da poslednje niso oddaljene 4 kilometre od mesta. Ničev pa zato, ker ga na drugi strani pobija mestna oblast sama s tem, da za „italijanske“ otroke po okolici snuje italijanske paralele. Ako torej velja njihov argument proti slovenskim šolam v Trstu, velja po takem isti argument proti italijanskim vsporednicam po okolici. Ako naj torej slovenski mestni otroci zahajajo v okolico — ker ni 4 kilometre daljave, — istotako smemo zahtevati, da „italijanski“ otroci okoličanski zahajajo v mestne šole. Kajti zdrava pamet nam pravi, da ako nimamo iz mesta v okolico predpisanih 4 kilometrov, tudi iz okolice v mesto nimamo 4 kil. poti.

O potrebi slovenskih šol v mestu tržaškem ne dvomi nihče in je zadostno dokazana po tem, kar smo naveli gori; dvomijo pa o njej ali bolje rečeno, ne marajo je pripoznati tisti, ki nam nočejo biti pravični.

PODLISTEK.

Na narodnih grobovih.

Že od mladih nog sem rad zahajal na pokopališča ter ondu ogledoval raznovratne nagrobne spomenike in prebiral na njih več ali manje duhovite napise. Tudi pozneje, na potovanji križem domovine, pohodil sem malodane v sleharnem kraju ondotno grobišče, kajti ono je poleg cerkve, zlasti na kmetih, jedino zavetje pri nas folikanj zanemarjene umetnosti kiparske; ondu je, rekel bi, razstavljena kulturna slika dotičnega okraja. Dočim namreč posamični spomeniki po tvarinski in umetniški vrednosti svoji pričajo o gmotnem stanju prebivalstva, razodeva se iz pesniške vsebine spomeniških napisov duševno življenje ljudstva, t. j. njega mišljenje in čuvtvovanje — na pragu tajnostne večnosti. . .

Toda ne zgolj profano stremljenje po spoznanji kulturne stopinje našega naroda, temveč posvečeni čut ljubozni in hvaležnosti izpremljal me je ponajveč na to ali ono pokopališče, to je: obiskal sem namreč vsak posamični grob, v katerem počiva kakšen znamenitnejši narodnjak, ali kakšen

A vzlic temu, da je dokazana ta potreba in da je vsa zadeva dovolj jasna, hočemo vendar o priliki, ko se predlaga IV. prošnja, spregovoriti do visoke vlade še par besedij.

Člen XIX, državnih temeljnih zakonov pripoznava vse avstrijske narode kot enakopravne — sleharni narod ima nedotakljivo pravo do ohranjenja in izobraženja svoje narodnosti in svojega jezika.

Ker pa je vlada:

1.) v prvi vrsti poklicana, da izvršuje obstoječe zakone ter je v zmislu teh zakonov primorana pripoznati enakopravnost vseh deželnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju;

2.) ker v deželah, v katerih stanuje več narodnosti, zahteva zakon, da morajo javna učilišča biti tako urejena, da so vsakemu — ne da bi bil prisiljen učiti se drugega deželnega jezika — dana prilika in sredstva za izobražbo v svojem jeziku;

3.) ker so pri zadnjem ljudskem štetju v mestu samem našli 15.000 prebivalcev slovenske narodnosti;

4.) ker so naštetni slovenski prebivalci stalno naseljeni in udomačeni v mestu tržaškem, kjer delajo in plačujejo svoje davke ter žive tu v svojih družinah;

5.) ker žele, da bi se njih деца izobraževala v slovenskih šolah in so prepričani, da so pouk naj uspešnejše vrši v materinem jeziku;

6.) ker so druge v Trstu bivaajoče narodnosti že preskrbljene — bodisi državnimi ali občinskimi sredstvi — potrebnimi šolami, izvzemši jedino slovensko, ki nima niti jedne ni druge podpore;

7.) ker je oddaljenost bivališča meščanov slovenske narodnosti do bližnjih slovenskih šol taka, da si stariši ne upajo pošiljati svojih nežnjih otročičev v iste, ne gledè na nevarnosti, vzlasti ob neugodnem vremenu v zimskim tečaju;

8.) ker so iste okoličanske šole, kakor

bodisi „znaten“ ali „nezaten“ moj poznanec, pobratim ali podpornik. In teh števil je v teku raznih desetletij naraslo tolikanj, da smelo prevedem znani italijanski izrek: „Tutto il mondo è paese“ z besedami: Vsa domovina je grobišče.

Da, ogromna je množica znanih mi rojakov, katere je zasula grobokopova lopata od iste dobe, kar romam po zemlji. In ker je med njimi dosti veledušnih pokroviteljev mojih in so vsi bili vrli narodnjaki slovenski, čutim se dolžnega, da se njih danes, na predvečer Vseh vernih duš, spomnim ter v duhu iznova obhodim njih grobove na različnih koncih in krajih širnega ozemlja slovenskega. Pa, kakor sem rekel, njih število je toliko, da mi bode jedva mogoče, na pretesno mi odmerjenem prostoru, navesti njih imena in najznačilnejše poteze iz njih življenja ter po azbučnem redu kraje, kjer so zakopani in sicer:

Pri sv. Ani v Slov. Goricah: Župnik Ferenc, jovijalni svečenik, priljubljen po kratkih a jedrnatih svojih povedih; zdravnik Postič, ki je uvedel v ondotnem kraju plodonosno sadjarstvo; potem Pavel Polič, vzgleden kmetovalec, v katerem se je živa pobožnost družila z zdravim humorjem in pa Andrej

kaže šolska statistika, prenapolnjene lastne včolane dece, takò, da število včolane dece prekorača postavno število, ter da vodstva niti ne smejo vsprejemati poleg svoje še meščansko dece;

9.) ker je značaj meščanske dece povsem različen od značaja okoličanske, pripadajoče večinoma kmetškemu stanu, kar zahteva drugačen sistem vzgoje;

10.) ker slavni mestni magistrat ustanovlja, ne gledè na zadostno število italijanskih šol v mestu samem, italijanske vsporednice na okoličanskih, in ker je protivno členu XIX. osnovnih zakonov, da se drugače postopa gledè slovenskih otrok v mestu;

11.) ker po členu 17.tem osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. št. 142 drž. zak. pristojna državi gledè vsega šolstva in vzgojstva višje vodstvo in nadzorstvo;

12.) ker po §. 6. zakona z dne 14. maja 1869 št. 42 drž. zak. določuje, v postavno določenih mejah, deželna šolska oblast o naučnem jeziku in o poučevanju v drugem deželnem jeziku;

13.) ker po §. 97 statuta mesta tržaškega je dolžnost mestnega sveta preskrbeti sredstva v šolskih zadevah v okvirju državnih in deželnih postav, in slednjič

14.) ker slavni mestni svet ni preskrbel do sedaj mestnim slovenskim otrokom niti jedne osnovne šole slovenskim učnim jezikom:

menimo, da je povsem opravičena zahteva tržaških Slovencev, da visoka c. k. vlada prisili slavni tržaški mestni svet, oziroma magistrat, ustanoviti na primernih krajih mesta ljudske šole se slovenskim učnim jezikom. Če pa tega ne more ali noče, pa naj visoka vlada skrbi na to, da so ustanove tudi za Slovence — kakor so se ustanovile za tržaške Nemce — osnovne šole na državne stroške. Kajti vladi je dolžnost biti čuvarica posa-

Šuman, oče g. Jos. Šumana, dež. šol. nadzornika kranjskega, katerega razborno upravljano gospodarstvo je slovelo po vsem okraju. —

V Brežicah počiva pozabljeni naš dr. Radoslav Razlag, katerega pesmi: „Bodi zdrava domovina“ in pa „Od Urala do Triglava“ . . . prepevajo dan danes malone vsi Slovani. —

V Celji: Dr. Štefan Kočevar, prijatelj Stanka Vraza; prof. Mihael Žolgar in pa Tomaž Kotnik, velenadarjen samouk umetniški, o katerem bi se dal napisati prezanimiv psihologiški roman. —

V Celovci: Andrej Einspieler, prezaslužni buditelj koroških Slovencev. —

V Cerknem na Primorakem: Dr. Anton Rojic, duhoviti pravnik, poznan po Ljubljani po svoji „Kriščevi glavi.“ —

V Dutovljah na Krasu: Lovro Žvab, verni učencec Levstikov in bivši urednik tega lista. —

V Dvoru nad Vrbskim jezerom: Vinko Sevačak, odločen svečenik, porjen tam doli v Jeruzalemskih goricah. On bi bil mnogo pripomogel za osvobojenje koroške „Raje“, da ga ni smrt strmoglavila v jamo v najlepši dobi. —

V Gorici: Franjo Erjavec, neprekosni opisovalec „rastlinskih svateb“ in

mičnih avstrijskih narodov, osobito v tem slučaju, ko je nujnost osnove slovenskih šol dokazana s podpisi več stotin očetov, izkazanih z množico otrok, dolžnih pohajati osnovne šole.

Visoko vlado prosimo še enkrat najiskrenejše, da vendar enkrat stori konec večnim pritožbam tržaških Slovencev, kajti uverjena naj bo, da te pritožbe nikakor ne potihnejo, dokler se pri nas — kakor smo že zadnjič rekli — ne uveljavi načelo: Vsa kemu svoje!

Spomenica

hóteljérjev in gostilničarjev tržaških v zadevi točarine (dazio d'educlio), sestavljena po odvetniku dru. Matiji Pretnerji ter predložena visokemu c. k. finančnemu in ministerstvu notranjih zadev, se glasi:

Zadrugi hóteljérjev in gostilničarjev tržaških bila je čast, predložiti dne 24. junija t. l. spomenico proti vinski užitini, veljavni sedaj v mestni občini tržaški, osobito pa proti čudni točarini (dazio di spina). Čeprav izredno veliko število podpisov na tej spomenici, in s tem dokazano popolno soglasje vseh, ki se v Trstu bavijo s gostilničarsko obrtjo, jasno pričata, kako težko se občuti pritisek v Trstu sedaj veljavne točarine, izrekla se je vendar uprava občine — ne brigajoč se za koristi širjih slojev ljudstva ter za pritožbe in želje jednega celega razreda istega poklica — za sedanji užitninski sistem, osobito za točarino, in sicer na podlagi take motivacije in takega utemeljevanja, da se čutimo dolžne dati odgovor.

Iz teh usrokov se čuti zadruga gostilničarjev tržaških primorano — v popolnito že omenjene spomenice ter da izpodbije razloge, naperjene proti tej — v dobrovoljno rešitev udano predložiti tole

„resničnih in pravičnih“ račjih nog; Ivan Jenko, pevec „Kljukove smrti“; potem zavedna župnika: Domicelj iz Črnega vrha in Šumberac-Šote iz Istre. —

V Gradci, na Steinfeldskem groblji: Ivan Goršič, kaplan labodske vladikovine, ki je kot bogoslovec izdal pesniške svoje „Prvence“, in Janez Modic, rodom Ižanec, bivši župnik na Prihovi pri Konjicah, ki je bil tudi romal s Slovenci na Velehrad. —

Na Grahovem pri Tolminu: Ljudomil vikar Bevk in pa veleduhoviti Anton Črv, bivši spiritalni semenišča Goriškega. Kakor čujem, postavijo poslednjemu tovariši v kratkem spomenik na gomilo. —

V Hočah pri Mariboru: Dr. Murko, sestavitelj znanega slovarja in pa gostoljubni dekan Stranjšak. —

V Hrušici pri Podgradu v Istri: Franjo Šabec, imoviti posestnik in trgovec v Podgradu, kateremu je verna vdova postavila lep mramorni spomenik s napisom v distikih, ki ga proslavljajo kot uzornega soproga in iskrenega sinu Slovenije, ki je dramil Istrane iz snà in njim branil svetinjo pravice. —

V Št. Jarneji na Dolenskem: Karol Rudež, preblagodušni graščak in vele-

spomenico proti poročilu mestnega upravnega odseka (Delegazione municipale), predloženega mestnemu svetu tržaškemu dne 10. oktobra 1892. št. 43054 ex 1892 in proti sklepu tega mestnega sveta z dne 13. oktobra 1892.

Z omenjenim sklepom slavnega mestnega sveta tržaškega prosil se visoka c. kr. vlada dovoljenja, da sme občina še na dalje pobirati dosedanjo točarino (dazio d'educilio) za leto 1893 ter zajedno povisati mestno doklado na pivo za 100 odstotkov. In kako je utemeljena ta prošnja!

Omenjeno poročilo mestnega upravnega odseka trdi kar naravnost, da tukajšnja točarina ni niti neprimerna, niti nepravilna (non è nè iniqua nè ingiusta). Človeku ni jasno, kako, po katerih načelih primernosti in pravičnosti je prišla mestna uprava do tega kategoričnega izreka.

Ako pa premostrimo natančneje resnični položaj, čemur se pa previdno izogiblje omenjeno poročilo mestnega upravnega odseka, prepričamo se, da ga ni z lepa nepravilnejšega in neprimernejšega davka kot je točarina v Trstu. Ker je pri sedanjih užitninah v Trstu, poleg državnega davka, znašajočega 3 gl. 20 kr. za hektoliter, plačevati točarina (dazio d'educilio) 25ih od sto od prodajne cene za vina, ki se prodajajo v množinah pod 28 litrov; in če se prodaja vino v večjih množinah ali pa je uvažajo zasebniki v manjih množinah, pa mestna uvozna doklada 4 gl. za hektoliter: je razvidno, da je vino, ki se prodaja v manjših množinah, to je po gostilnah, veliko hujše obdačeno, nego drugo vino. Vino, ki se toči po gostilnah le po 44 kr. liter, plača točarine 11 kr. za liter, torej, ako prištejemo še državno užitnino, ravno dvakrat toliko od tega, ker plača zasebnik, ako je upelje. To je vendar velikansk razloček!

Tako se je plačala v letu od 1. julija 1891. do konca junija 1892, kakor priča gori omenjenemu poročilu pridejani razgled, od vin, prodanih na drobno po gostilnah, svota 376.273 gl. 24 kr. več, nego bi se bilo plačalo, da je to vino obdačeno v isti meri kakor drugo. Toliko več, nego drugi vinopivci, so morali mestni občini plačati tisti, ki si za morejo nabaviti vina le v malih množinah in ki v gostilni izpijejo svoj kozarec. Ta nejednakost v obdačevanju znači že sama po sebi tako krivico, kakoršne ni smeti trpeti.

Še krivičnejši in pogubnejši se nam zdi točarina se socijalnega stališča. Kdo plačuje ta visoki davek? Velika masa tistih, ki si za svoje potrebe morejo hkratu nabaviti le male množine vina, in velika masa tistih, ki so prisiljeni hoditi v gostilno; a to so po veliki ve-

čini manj imoviti in nižji slojevi. In zakaj naj bi uradnik, delavec, ki popijeta v gostilni svoj krvavo zasluženi kozarec ali pa si ga pustita prinesiti na dom, plačevala veliko več kot imovitež, ki, ugodno sedeč pri svoji mizi, srka najboljša vina? Tako obdačevanje, večinoma zadevajoče manj imoviti srednji stan in ubožnejše razrede ljudstva, nasprotuje direktno onemu načelu, koje naj bi bilo v navodilo vsaki npravstveni skupnosti, načelu, da morajo nje člani v pravem razmerju do lastnih jim moči doprinesati za skupna bremena. Z iztirjevanjem užitnine se pa doseza uprav nasprotno od tega.

Kar pa dela točarino posebno škodljivo, je nje visokost. Po odpravi proste luke je mesto tržaško sploh zelo obremenjeno državnimi in mestnimi užitninami, tako, da že sami po sebi neimoviti razredi ljudstva, koje zadeva, toliko hujše občutijo visoko točarino, nego popred. Vino, od katerega je plačevati državi 3:2 kr., a občini 1/4 prodajne cene, ne more biti dober kup. — Potem pa je v Trstu tudi pivo razmerno drago — kar pa nikakor ne zadržuje mestnega sveta, da ne bi zahteval povisjanja mestne doklade na pivo za 100 odstotkov —, in je mesto le nezadostno preskrbljeno z dobro pitno vodo. Kaj naj pije po takem veliki in neimovita masa mesta tržaškega? Ponarejena vina in šnops! Kakor povsodi so tudi v Trstu visoke vinske cene najuspešnejše razširjevalke žganjepitja. Le pogledati treba na veliko število žganjarij v Trstu, da se uverimo, koliko žganja se popije v Trstu, vzlic temu, da živimo v vinski deželi in pod gorkim obnebjem. Vinska draginja, provzročena po točarini, je po takem škodljiva tudi iz zdravstvenih razlogov.

Tak davek, ki zadeva le jeden del prebivalstva in sicer veliki del manje imovitih, ki je zavržljiv iz socijalnih in zdravstvenih razlogov, tak davek se vidi našemu mestnemu svetu pravičen in primeren! Glasovanja mestnega sveta v prilog takemu davku bi si ne mogli niti tolmačiti, ako si ne ogledamo, kako je sestavljen. Težko je najti občinski zastop, ki bi bolj plutokratski (kjer vlada denar. Op. ur.), nego je tržaški; skoro vsi mestni svetovalci spadajo imovitemu stanu (veliki trgovci, hišni in zemljišni posestniki, odvetniki, zdravniki, inženirji itd.), ki si ne kupujejo vina po litru, ampak v sodih; koje torej ne zanimiva točarina, ker jih ne zadeva. Njim je seveda prav, da ostane vse pri starem, da nosi tak davek še na dalje velika masa prebivalstva, koja ne more, kakor oni, tako dobro skrbeti za svoje potrebe glede vina; davek, kojega so oni oproščeni. Njim je seveda prav, da za vino, koje pijejo, ne plačajo par krajcarjev več, koje bi morali plačati, ako bi bil dohodek,

Ivan Nedeljkó, prerano umrlí svećenik-narodnjak po duši in telesu. —

V Krškem: Dr. Koceli, neustraseni odvetnik, ki je s silovito zgovornostjo ugnal v kozji rog najstrastnejše nasprotnike, in pa Šime Paternoster, grmeči basist krških pevcev, „močan kot Štampihar“, da je kar tovrstne vozove metal v občestno jarke. —

V Laškem Trgu: Predobrotljivi dekan Žužá, ki je privedel marsikaterega revnega dijaka do — kruha. —

V Litiji: Lovro Tura, svak gosp. Luke Svetca in neumoren pevec. —

V Ljubljani: Tu naštejemo zgolj imena onih narodnih odličnjakov, ki so umrli za mojega bivanja ondu in ti so: Dr. Fran Ambrožič, dr. Janez Bleiweis vitez Trsteniški, Viktor Eržen, Josip Jurčič, knezoškof Pogačar, Božidar Raič, potem njega netjak Anton Raič, slikar Wolf, dr. Valentin Zarnik in Ivan Železnikar, ter mnogi drugi, katerih vseh ne morem imenovati na tem mestu. —

V Ljutomeru: Alojzij Magdič, prevseli netjak Stanka Vraza in poslednjega sestra, Anka Mohorič; potem doktor

ki ga daja točarina, pravično in primerno razdeljen na vse. Kako se počuti pri tem prebivalstvo, je drugo vprašanje, koje bi tu morale biti jedino in samo merodavno. (Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

O postopanju mladočeških delegatov piše „Novoje Vremja“, da je bilo mnogo znamenitejše, nego se je pričakovalo s prvega začetka. Dozdeva se, da niso predvidjali vseh praktičnih posledic junaške svoje odvažnosti niti tolmači teh nazorov, katerih ne goji ogromna večina delegatov. Taka posledica je bil odgovor grofa Kalnokyja, v katerem je zatrjeval delegatom, da iskreno želi iskrenih odnošajev do Rusije. Celó znani hudi nasprotnik Slovanov, Maks Falk, govoril je bolj zmerno nego navadno. A še nekaj znamenitejšega se je dogodilo: ministerstvo Taaffejevo se je uverilo, da se svojo popustljivostjo proti Nemcem samo olehčuje položaj Mladočehom. Le tako si je možno razjasniti razpust mestnega zaseda na liberaškega. Sicer bi bilo prešlo to brez posledic, no uloga, koje so v delegacijah toli izborni odigrali slovanski federalisti, prisilila je Taaffe-a do strožjih korakov. Mladočehi so svojim odločnim postopanjem prisilili vlado, da preišlja o položaju stvari. V politiki je to zelo znamenit vspeh, koji utegne imeti blagodejnih posledic za avstrijske Slovane, ako le pogoje vodje avstrijskih Slovanov, da se morajo skupno braniti pod mladočeško zastavo.

Mnogo se zopet govori o tem, da sta češki poslanci odložje svoje mandate. Staročeški listi ugovarjajo sicer tej vesti, a vendar priznavajo, da bi se to utegnilo zgoditi, ako bi vlada nadaljevala „spravo“ ne gledé na želje staročeških poslancev.

Dne 30. oktobra vršila se je pred državnim sodiščem zanimiva obravnava vled pritožbe občine bistrške proti deželnemu odboru koroškemu, ker je poslednji odklonil neko slovanski pisano ulogo. Državno sodišče je zavrnilo pritožbo z utemeljenjem, da občina kot podrojen organ nima pravice pritoževati se proti naredbi predpostavljenega deželnega odbora, zadevajoči notranje poslovanje.

Vnanje države.

Vse javno menenje nemško uprlo se je odločno proti namerovani novi vojaški predlogi. Osobito so razlučeni po južni Nemčiji.

Mravljak, nesebični odvetnik ljutomerski. —

V Mariboru: Anton Tomšič, prvi glavni urednik „Slov. Naroda“; bivši prof. Valentin Gasparšič, in Anton Martin Slomšek, vladika in apostol Slovencev po milosti božji ter obilica duhovnih in posvetnih rojakov, katerih se niti ne domislim vseh ta hip. —

V Pazinu v Istri: Šime Matejčič, uzorni župnik in rodoljub hrvatski. —

Pri sv. Petru pod Mariborom: Marko Glaser, častni korar in radodarni podpornik vpodobljajočih umetnostij. —

V Poljanah nad Škofjokoloko: Štefan Šubič, cerkveni umetnik in oče proslavljenih bratov-slikarjev: Janeza in Jurija Šnbica, katera krije tuja zemlja. —

V Postojini: Dr. Ivan Pitamic, rodom iz Volé v slikoviti Soški dolini, jako inteligenten odvetnik. —

V Ptujih: Oroslav Caf, veleučeni jezikoslovec; dr. Alojzij Gregorič, odvetnik in spretni voditelj ptujskih Slovencev in Ivan Urbanec, smeli narodni agitator in več drugih. —

V Radovici pri Metliki: J. Kra-

Različne vesti.

Zaradi praznikov izšla je ta številka našega lista že danes mesto jutri. Čitatelje tržaške opozarjamo na zanimivo spomenico tržaških gostilničarjev, koje smo začeli prijavljati na drugem mestu.

Poroka. Včeraj zjutraj se je poročil tržaški rodoljub Fran Ponikvar z gospodično Dragojilo Grmekovo.

Zanimivi podatki iz šole rojanske. V to šolo zahaja letos 411 otrok. V prvi italijanski razred 30; od teh govorijo v družini 24 slovensko in 6 laško; v prvi slovenski razred (deklice) 58, koje govorijo v družini vse slovensko; v prvi slovenski razred (dečki) 52, koji govorijo v družini vsi slovensko. — V drugi slovenski razred (deklice) 35, koji govorijo v družini vsi slovensko; v drugi slovenski razred (dečki) 48, koji govorijo v družini vsi slovensko. — V tretji in drugi italijanski razred (ki se nahajata v jedni sobi) 72; mej temi jih govori v družini 70 slovensko in 2 italijansko. — V tretji slovenski razred 55, koji govorijo v družini vsi slovensko. V četrti italijanski razred 61; mej temi jih govori v družini 59 slovensko, 2 pa italijansko.

Onim 6 iz I. razreda, ki govore v družini italijanski, so stariši doma: oče iz Ljubljane, mati iz Celja; oče z Moravske, mati iz Furlanije; oče iz Ogleja, mati iz Zagorja; oče iz Gorjanskega, mati iz Trsta; oče s Cola, mati iz Starega trga pri Ložu, in oče iz Zgonika, mati iz sv. Križa pri Ajdovščini.

Onima dvema iz II. in III. italijanskega razreda, ki govorita v družini italijanski, so stariši: očeta iz Baške, materi iz Hrušice.

Onima iz IV. razreda, ki govorita v družini italijanski, so stariši: oče iz Ogleja, mati iz Zagorja; drugi je nezakonak in iz Trsta.

Rekapitulacija: Izmej 411 otrok, pohajajočih šolo v Rojanu, govore v družinah 401 slovensko in 10 italijansko.

Pripomniti bi še bilo, da mej 200 deklicami je jedna sama Italijanka iz Tržiča.

To so velezanimivi podatki, o katerih treba še spregovoriti obširneje. Po teh podatkih po ugani svet, kako so mogli pri ljudskem štetju v Rojanu naštetiti 4370 Italijanov in samo 1172 Slovencev.

Legar v Barkovljah. Iz Barkovlj se nam piše: Ta zelo nevarna bolezen razširila se je precej po Barkovljah, ali prav za prav v jednem delu tega sela. Do sedaj so sicer umrli le trije na tej bolezni, a število bolnih je bilo že primeroma veliko. No, jaz se ne bodem spuščal po tej poti v zdravniško vedo — ali

marič, bivši deželni poslanec Belih Kranjcev. —

V Rajhenburgu ob Savi: Franjo Jamšek, uzorni učitelj in pedagogički pisatelj. —

V Svetinjah pri Ormožu: Josip Vraz, pregostoljubni brat Stanka Vraza in njegova velerazborna žena Uršula, porojena Magdič, kateri je bil sveti spomin na pesniškega svaka. —

V Starem Trgu pri Slov. Gradci: Častitljivi dekan Bruner in prevredni njega naslednik, Davorin Trstenjak, dični Nestor slovenskih Ilircev. —

V Škofji Loki: Dr. Fr. Škofic, c. kr. okr. sodnik in realistični novelist. —

V Šmariji pri Jelšah: Fran Skaza, veleposestnik in glavni ustanovnik „Narodne tiskarne.“ —

V Šoštanjih: Fran Rapoc, narodni beležnik in soustanovnik „Narodne tiskarne“ in pa neupogljivi župnik Pogeljšek. —

V Trebnjem na Dolenskem: Matija Frelj, svoje dni kaj radikalni župnik v Velikih Laščah. —

V Trstu: Viktor Dolenc, nekdanji urednik „Soče“ in „Edinosti“; potem Ivan Dolinar, ustanovitelj raznih društev

plemeniti rodoljub, kateremu ni iz lepa vrstnika na Slovenskem. —

V Idriji: Stefan Lapajne, bivši župan Idrijski in pa dr. Gross, oduševljeni ljubitelj slovenskega petja. —

V Kamniku: vitez Schnoid, blagohotni posredovalec Slovencev za državnoborskim kulisami in dr. Maks Samec, mnogoletni župan kamniškega mesta, ki nam je presadil na slovensko zemljo svetovnoznani Turgenjeva „Dim.“ —

V Kobaridu v Soški dolini: Učitelj Šekliji in pa Josip Pagliaruzzi („Krilan“), plodoviti pesnik, izvoljeni ljubljeneč Gregoričev, po katerem še poslednji zdaj vzdihuje tam na solčnem svojem „hribu.“

V Kočevji: Zdravnik Reitz, rodóm Čeh, preblagodušni mož, v katerega družini je rad bival vsak izobražen človek. —

V Konjicah: Dr. Josip Ulaga, bivši urednik „Slov. Gospodarja“; potem dr. Anton Prus, vrli slovanski odvetnik in njega netjak, dr. Stanko Prus, ki je bil kot pomorski zdravnik daleč okrog po oceanu. —

Pri sv. Križu na Murskem polji:

drago bi mi bilo v prvi vrsti dokazati pričetek te bolezni in briganje dotične oblasti za to.

Pred nekaj dnevi so objavili tržaški italijanski listi vest o „tifusu“ v Barkovljah, naglašajoč zajedno „skrb magistrata“ za odstranjenje bolezni. Reklo se je, da je nastala bolezen vsled slabe kakovosti tamošnje pitne vode, vsled česar je dal magistrat zapreti skoraj vse domače vodnjake proglašivši vodo edinega magistratovega vodnjaka „najsvrtnejšo“. — No, mi res ne vemo, kako bi že mogli verovati tej izjavi slavnega magistrata, odnosno dotičnim listom, kateri listi blatio vse, kar je našega, domačega, a povzdigujejo v deveta nebea vsaki najmanjši in najzadnji magistratni čin.

Toliko se je hvalila voda imenovane vodnjaka le zato, ker je last magistrata, — in mislili smo res, da se odpošlje vzorec te vode tje — na velikansko svetovno razstavo v Chicagu!

Mili Bože! — Kako pa naj veruje domače ljudstvo izjavam magistratnih organov, kajti le nekaj dni po tolikih slavospelih temu vodnjaku, prišli so na lice mesta delavci — ter napeljali v isti vodnjak — nabrežinsko vodo, pušivši prejšnjo, v nebo kovano vodo, naj teče, kamor jej drago — le tje ne, kjer bi utegnili koristiti šitju človeškemu! — Ali to ni še vse! — Že več časa pred, nego smo imeli prvi slučaj legarja, pritoževali so se domači prebivalci čez dotično vodo, češ, da je nerabljiva in zdravju škodljiva. — Nekateri so vzeli steklenico imenovane vode za poskušnjo domov — a v teku polu ali enega dneva, postala je ta voda v steklenici kar zelenkasta! — Več prebivalcev naprosilo je tedaj domačega župnika, naj bi jim dovolil jemati vodo iz njegovega vodnjaka, kar je tudi dovolil g. župnik. V Barkovljah je bilo obče znano, da cevi, po katerih je bila napeljana toli hvalisana, a sedaj odpravljena voda, niso nikakor odgovarjale v zdravstvenem obziru. Sedaj nastane vprašanje: kako skrbe magistratovi organi za zdravje prebivalstva, odnosno za dobro pitno vodo, ko niso takoj potrebno ukrenili ter slušali na ljudske pritožbe, ko je vendar že pred začetkom epidemije ljudstvo samo, braneč se rabiti dotično vodo, opozarjalo na pretečo nevarnost. Mesto da se magistratni organi brigajo in ubijajo za ustanovljenje laških razredov, — kakor n. pr. v Barkovljah in po nekaterih drugih krajih okolice, katerih tukaj nikakor treba ni, — bilo bi veliko umestnejše, da posvetijo svoje sile, kakor je njih dolžnost, blagru prebivalstva, tudi tem potem, da odvrtačajo primernimi na-

tržaških in Fran Cegnara, preznameniti pesnik in slovenitelj Schillerjevih dram. —

V št. Vidu nad Vipavo: J. Žgur, bivši župan in izvrtni tenorist. —

V Vinkovcih v Slavoniji: Josip Ogrinc, pisatelj veseligr: „V Ljubljano jo dajmo“ in raznih povestij. —

V Vipavi: Jurij Grabrijan, vzgledni dekan in duševni oče vinogradnih naših Vipavcev. —

Na Vranskem: Ivan Šentak, samozavestni narodnjak in Ivan Gaberšek, prespretni tajnik okrajnega zastopa. —

V Zarečju pri Pazinu v Istri: Jakob Volčič, rodem iz Škofjeloke, premarljivi nabiratelj isterskih prislovic in glagoliških spomenikov. —

Tu sem navedel zgolj one naše pokojnike, katere sem poznal jaz po obliči. Z večino taistih sem tudi občeval ustno in pismeno in marsikateri izmed njih mi je bil osebni prijatelj in naklonjen zavetnik, zatorej se njih spominjam vedno z hvaležnim srcem. In kakor jaz, takó naj se danes vsak Slovenec domiela ranjoh svojih sorodnikov, prijateljev in dobrotnikov ter sploh naj v duhu obišče vse naše narodne grobove.

V Trstu, na dan Vseh Svetnikov 1892. Prostoslav Kretanov.

redbami iz različnih razlogov preteče bolezni. —

Ker torej mestna gospóda nas in naše koristi le tedaj poznajo, kadar treba plačevati davke, ter se nas spominja le tedaj, ko gre za poitalijančevanje našega ljudstva, obračamo se do slavne vlade v trdni nadi, da se vsaj ob tej priliki potegne za nas, ko gre za obče zdravje.

V pojasnilo. Piše se nam: „Edinost“ št. 85. z dne 22. vinotoka 1892. se pritožuje, da pri o. kr. davčnem uradu v Sežani ni mogoče dobiti slovenskih golic za menjice.

Finančno ravnateljstvo smatralo je vedno velike važnosti, da so v slovenskih okrajih Primorja vse tiskovine, namenjene strankam, slovenske in vedno v zalogi. Leta 1884. je odredilo, da se dotični davčni uradi preskrbe s tacimi golicami, ki so se s 1. prosincem 1885. izročile prometu.

Ker se pa te golic ne razprodajajo pri davčnih uradih, ampak pri založnikih tabaka, kolekov in golic za menjice, odnosno pri razprodajalcih, morajo se ravnati davčni uradi, kadar naročujejo take tiskovine pri tukajšnjem o. kr. kolekovnem uradu, po naročbah založnikov, kateri morajo v tem oziru želje občinstva poštovati. Sklepati se mora tedaj, da pri založniku v Sežani nihče ni popraševal po slovenskih golicah, in radi tega bi se morda lahko le dotičnemu založniku, ne pa davčnemu uradu samemu, kaj predbacivalo.

Stotinka. Iz spodnje okolice se nam piše pod tem naslovom: „Stotinka“ naj bi se imenoval stoteri del novega denarja — „krone“. — Pisec teh vratic oglašil se je že pred časom v „Edinosti“ s željo, da bi se ta ideja njegova uresničila: v prid enakoglasnosti slovenske. —

Vsled dotične, v „Edinosti“ priobčene notice se je mnogo govorilo mej našim občinstvom ter mnogo jih je kateri bi radi videli, da bi se sval najmanjši del novega denarja „stotinka“ — mej tem ko se ogrevajo drugi za „vinar“.

Vinar je res domača beseda, a tudi v „stotinki“ čujemo izvestno pravo domačinko. Vinar bil bi pa domač le nam Slovincem, mej tem ko bi bila „stotinka“ domača vsem slavjanskim rodovom. In le na to — na vsajemnost slovensko — se je oziral pisec teh vrst, sproživši prvi to idejo v „Edinosti“. Želeti je pač, da bi se oglašili o tem naši južnoslovenski listi, a v prvi vrsti druga naša slovenska tržaška lista.

Za družbo sv. Cirila in Metoda darovala sta gospoda Fr. Ponikvar in I. Grmek o priliki poroke prvoimenovanega s gospodičino Grmekovo svoto 10 gl.

Otvorenje novih prostorov „Bralnega in pevskega društva“ pri sv. Ivanu se vrši danes zvečer. Predstavljal se bode današnjemu dnevu primerna založnja „Mlinar in njegova hči“. Treba, da z obilo udeležbo pokažemo sv. Ivancem svoje priznanje na tem, da so bili oni prvi mej Tržačani in okoličani, ki so si pribavili svoje lastne prostore, svoj — „Narodni dom“.

Veselica „Veselice“, vršivša se v nedeljo, bila nam je veseli dokaz, da je to društvo zmagonano prebilo vse krize ter da je zopet jako in močno, da je veselje. Tem večjo pohvalo zaslužijo vrli prvaki Škedenjski, da so pogumno vstrajali, ne plašeči se raznih neprilik, ter tako oteli za narodno stvar tržaške okolice prevažno „Veselice“. — K veselici je prišlo obilo občinstva, domačega in iz mesta, kar naj pridča „Veselice“ o simpatijah, ki jih uživajo mej okoličani in meščani. Nad 30 pevcev močan in po svojih čvrstih glasovih znamenit pevski zbor izvršil je svojo nalogo v občo zadovoljnost, osobito preciznostjo pa se je pel zbor „Moj zavičaj“. Pohvalno sta se tudi proizvela težavni zbor „Večer na Savi“ in čveterospjev „Lahku noč“. Mladi Vekoslavci Godinovi-Skuta moramo čestitati, da je v deklamaciji „Ubežni kralj“ nastopila tako pogumno

ter zadostila svoji nalogi v vsakem pogledu. Burnim ploskanjem je izražalo mnogobrojno občinstvo svojo zadovoljnost. — Vzradostili smo tudi, videči vnovič, kako mogočno vpliva na ljudstvo naša narodna tamburica. Tamburaškemu zboru „Tržaškega Sokola“, četudi malobrojno zastopanemu, prirejali so prave ovacije. Vrli tamburaši zaslužijo tem iskrenejšo zahvalo, ker so nedostatnost v številnem pogledu v polni meri nadomestili z navdušenjem in ognjevitostjo pri udaranju. Kakor vse drugo, zadovoljila je tudi igra „Blaznica v prvem nadstropju“, na čemur gre zasluga gospodičinama Josipini Godinovi in Josipini Godina-Skuta ter gospodom Jozipu Flego-Lazar, Antonu Pižonu in Lovru Flego-Tone. Po „besedi“ vnel se je živahen ples; oni pa, ki ljubijo bolj kapljico nego vrtonje, nastanili so se v gostilni Sancia-Nemca, kjer je zavlado brateko veselje mej meščani in okoličani. Lepo petje in navdušeni rodoljubni govori izražali so to, kar so čutila vsa srca. — Živeli Škedenjci!

Opomin. Gg. pevci „Slov. pevkega društva“ se pozivljajo redno za hajatiki pevskimi vajami, kajti dan velikega skupnega koncerta se bliža hitrimi koraki.

Plesne vaje v „Tržaškem podp. in bralnem društvu“ prično jutri dne 2. novembra od 4. ure pop. naprej. Ustop imajo družabniki in po njih povabljeni.

Občinske volitve v Pomjanu se prično dne 9. t. m. ter se bodo vršile do 16. Kakor poizvedamo, se gospod komisar še vedno trudi na vse pretege, da bi dognal neko „spravo“ mej strankama. Kliče namreč skoro slednji dan zastopnike obeh strank. Čudno, čudno, da so postali kar nakrat tako spravoljubni gospoda koperski odvetniki, kajti gotovo je, da gospod komisar „posreduje“ le po navodilih, koje dobiva v Kopru. Vsakako kaže ta „spravoljubivost“, da gospoda nekaj tišči. Zate pa kličemo zopet voditeljem naše stranke: **budite previdni!**

Našim delavcem. Te dni smo čitali po laških listih o uspehih laškega konsumnega in posojilnega društva, takozvanega „Banco operajo“. V treh mesecih je to društvo svojim udom razprodalo do 65 tisoč gl. blaga, dovolilo posojila do 35.000 for. itd. Mi smo na tem mestu že pred leti večkrat kazali na plodovito delovanje laškega društva ter v nemali naše delavce, da si ustanove društvo temu enako. In res, poslušal se je delamo naš glas. V bližnjem Rojanu so si osnovali enako društvo, čigar pravila so slična in še boljše nego ona od „Banco“. To društvo je sicer še skromno, a vendar si je že osnovalo svojo prodajalnico jestvin v ulici Belvedere št. 3 in lastno gostilno v Rojanu. Z ozirom na velikansko število Slovincov v Trstu bilo je upati, da pristopijo poslednji v velikem številu k društvu, ko odpre svoje lastno skladišče. Res se jih je vpisalo še precej, a vendar bi bilo želeli, da se osobito slovenski delavci in razumništvu trdno oklenejo tega društva ter dokažejo enkrat za vselej, da smo tu na svojih tleh ter smo lahko nezavisni. Razumniki in delavci! pristopite torej v obilnem številu kot zadržniki k „Rojanskemu posojilnemu in konsumnemu društvu“, vpisani zadrugi z omejenim porostvom! Prodajalnica je odprta za ude in neude. Novi udje se še vedno sprejemajo; pogoji so: 2 gl. vstopnine in po 2 gl. na mesec, ali 30 kr. na teden, dokler se doplača jeden delež 30 gl. Ne mojte torej zamuditi. Svoji k svojim! —

Varujte se strupenih gob! Obolela je učeraj zvečer vsa družina težaka Ivana Vuge, bivajočega v ulici Lodole št. 9. Le hitri in točni zkravniški pomoči je zahvaliti, da so ostali pri življenju.

Nagloma je umrl 22-letni zidar Alojzij Kuret iz Gvardije. Nekateri govore, da vsled notranjih poškodovanj, prizadetih mu pri pretepu, nastalem pri neki plesni zabavi v Škedenji, drugi pa trde, da je Kuret umrl na srčni hibi in vnetju prsne mreže.

Oblasti doženejo izvestno, katera je prava. V tej zadevi so bili že zaprli nekega Ivana Vechieta iz sv. Marije Magdalene; zgornje, a so ga zopet izpustili.

Z nožem je ranil znani tržaški pohajač, Peter Jurca, nekega Izidorja Jegonica, baje učenca tukajšnje državne obrtne šole. Ranil ga je nevarno na vratu. Ranjenca so redarji odpeljali v bolnico, napadalca pa v zapor.

Radi krivega pričanja obsodilo je tukajšnje deželno sodišče 70letnega Srebotnjaka na 5 mesecev težke ječe in nekega kmeta Marlina na tri mesece. Oba sta krivo pričala v pravdi proti Mihi Srebotnjaku — sinu gori omenjenega Srebotnjaka — zaradi posilstva. To naj služi v svarilo vsem, da je treba povsodi, posebno pa pred sodiščem le resnico govoriti. —

Samomor 70letnega starčka. V Kopru se je zastrupil 70letni Peter Tamplenizza radi — nesrečne ljubezni. Zapuščil je ženo in otroka. O ljubezen, ljubezen, niti takim ne prizanašaj, ko stoje na kraju svojega življenja.

„Dom in Svet“ št. 11. prinaša sledečo vsebino: 1. Peter Preradović. Napisal V. C. 2. Skopuh. Zložil Ant. Hribar. 3. Še enkrat! Zložila S. M. Bonaventura. 4. Zmota in povrat. Povest. — Spisal Iv. Š. 5. Azma. Zložil A. M. 6. Očetova tajnost. Povest. — Spisal Slavoljub Dobravec. 7. 27. vinotok. Zložil M. O. 8. Slikarjeva molitev. Zložil M. O. 9. Rudarske pesmi. VI. Zložil Vladimir. 10. Kamnik. Prirodopisno-zgodovinski obraz. — Spisal Jos. Benkovič. 11. Na jutrovem. Potopisne in narodopisne črtice. — Spisal dr. Fr. L. 12. Slovetvo. 13. Razne stvari.

Katoliška bukvarna v Ljubljani je založila knjižico: „Krščanski nauk za prvenice“. (Prvo in drugo šolsko leto.) Sostavil Simon Zupan. Peti natis. Ker je ta katekizem od škofijstva in ministerstva potrjen za ljudske šole, ga morejo č. gg. veroučitelji rabiti s pridom v prvem in drugem razredu ljudskih učilnic. Vezan eksemplar te knjižice stane samo 10 kr.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku četrtega četrtletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponové svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in napočila je doba, ko narod slovenski krvavo potrebuje neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša, ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnosajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrť leta „ 1.50

Uredništvo in upravništvo.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadrugi z omejenim porostvom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 12-104

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. — Najelegantnejše ter so- lidno delo in točna postrežba. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporočajo svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonialnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sifone. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskalice. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Mlekarna Frana Gržine in St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Posterossio). Po dvakrat na dan frišno oprsno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in aznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Pivarna Lavrenčič Via Rossetti nasproti lekarni Leitenburg priporočuje svoja izborna isterska vina častitim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanju postavljeno; manja naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra istraka kapljica. 17—25

Ivan Prelog priporoča svojo trgovino v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Mellis a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Roma št. 6, priporoča se slavemu občinstvu v vsa v njega stroko s. adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Jakob Janež tapetar via Stadion št. 10 na dvorišču priporoča se slavemu občinstvu za vsakovrstna tapetarska dela, kakor zof, madrace, naslanjače itd. Zagotovi točno in hitro postrežbo po jako nizki ceni.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“ Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popoldne. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnemu naklonjenosti slavne občinstva. P. Favero.

Krojaški mojster FRANINAMO

naznanja sl. slovenskemu občinstvu, da je svojo delavnico preložil na Corso št. 8 II. nadstr.

Zagotovljajoč ceno in točno postrežbo se priporoča najiskrenejše sl. občinstvu.

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
104—80 TRST 12—12
Corso, Piazza della Legna št., 1.
Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za košice, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE
iz najbolj znanih vrelocev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

FILIJALKA
C. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2 1/2%
8- " " 3 1/2%	3-mesečni " 2 1/2%
30- " " 3%	6- " " 2 1/2%

Vplačevanja avstr. vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nova obrestna tarifa na temelju odpovedi od 17. in 21. odnosno 12. jnnija.

Okrožni oddel.
V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti.

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Lino, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez troškova.

Kupnja in prodaja
vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24—20 pri odbitku 1% provizije.

Predjmi.
Sprejemajo se vsakovrstna uplačila pod ugodnimi pogoji.
Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.
Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.
Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, slat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem cursu. 21—24

Grjena bol kašalj, hrapavica, promuklost, nazobi, zadavica, rora, zapala ustijuh itd.

moğu se u kratko vrijeme izličitati rabljenjem NADARENH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)
31 godina sjajnega uspjeha
što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnih noših, navadne jutranje hrapavice i grljenih zapalnih nastaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponacinjaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima ntišnuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa napatkom. Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svieta. 2—52

5 do 10 for.

dnevne stalne zasluzbe brez glavnice i pogibelji prazimo svakomu, koji bi hotio razprodavati zakonito dovoljenih srećaka i državnih papira. — Ponudbe pod „srećke“ (Lose) na odpravnictvo oglasa J. Danneberg, Beč, I. Kupfgasse br. 7. 1—10

Drogerija
Arturo Fazzini v Trstu
Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izber mineralnih voda, zmletih oljnatih barv najfinejih vrsti; rudeće, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfineje po 40 novč. kilo. Razun tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitoga krepila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga mirdij, barv, zdravil; zaloga žveplja in modro galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 34—50

TRŽASKA HRANILNICA
Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 noč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10—12 ure dop. Obresti na knjižice. 3%
Plačje vsak dan od 9—12 ure opoldne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dnij prej.
Ekomptuje menjice domicillirane na tržaskem trgu po 3 1/2%
Posejje na državne papirje avstro-ograde do 1000 gld. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gld. v večje svote po 4 1/2%
Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru. 21—24
TRST, 23. Aprile 1892.

LEKARNA
A. KELLER
ex Rondolini,
utemeljena v letu 1769.
TRST,
Via Riborgo br 13.

Razprodaje sledeće posebnosti: Glasovite in prave flaštre iz Brešije, železo-Malessi. Navadno riblje olje; isto olje z jodom in železom. Elikzir Coca, okrepljajoči in probavljajoči. Elikzir China proti mrz tci. Anatarinsko vodo za usta. Obće poznano vodo katrama in vbrizgavanja katrama. Zmos proti tajnim boleznim. Ekstrakt Tamarinda z Antilov. Vino s China okrepljajoče želodec kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciporski prašek bel in rudeč itd. itd. Glavna zaloga rogatske kialice kneza Estorhazyja. NB. Pogodbe za tukajšnje dežele se vsprejemajo po ugajajoči pogodbi ali po povzetju. 17—27

Spomladansko zdravljenje
najboljše je s čajem iz tavžentrož (milefiori), kri čisteče in neprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodecu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljena, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponarjenja zdravlja. Dobiva se v odlikovani lekarni 79—100
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.
Poštne pošiljatve izvršujejo se neutogoma.

AVGUST BRUNNER
TRST
Via Conti številka 6 a.

Tovarna strojev in železolivnica
August Brunner
übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als:
MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, S. ULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN.
Telefon št. 291. 21—24

Die Maschinen-Fabrik und Eisengieserei von
August Brunner
übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als:
MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, S. ULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN.
Telefon št. 291. 21—24

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine franko!

Prečastiti duhovščini
se vljudno podpisani priporočam za navpravo orkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: Monštranc, kelihov, ciborije, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovjših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. Na željo pošljem ilustrovane cenike franko.

Teodor Slabanja
srebar v GORICI (Görz).
Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine franko!

Riunione Adriatica di Sicurtà
v Trstu.
24—21
Zavaruje proti požarom, provozu po suhem rekah in na morju, proti tci, na živonje v vseh kombinacijah.
Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1890.
Gravnica društva gld. 4,000,000—
Premijna rezerva zavarovanja na živlonje " 10,754,806 91
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju " 1,812,910 22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju " 33,594 10
Rezerva zavarovanja proti tci " 200 000—
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) " 168,786 21
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) " 137,578 85
Rezerva specijalnih dobičkov zavarovanja na živlonje " 250,000—
Občna rezerva dobičkov " 1,127,605 98
Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo, br. 2 (v lastnoj hiši)

CARLO PIRELLI
mejnarnodni agent in speditér
Trst, Via Arsenal št. 2. 29—38
Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Velika 50 novčna loterija.
Glavni dobitek
75.000 goldinarjev
Srećke po 50 kr. priporoča: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco Nigris, Mandel & Co., Daniele Levi & Comp., Il Mercurio.